

STRATEGI
▶ **PROGRAM**
PLAN
POLICY
RIKTLINJER
REGLER

FOLKHÄLSOPROGRAM

2019-2022

HÖGANÄS
KOMMUN

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: 2018-12-13

För revidering ansvarar: Kultur- och fritidsutskottet

För eventuell uppföljning och tidplan ansvarar: Kultur- och fritidsutskottet

Dokumentet gäller för: Höganäs kommun

Dokumentet gäller till och med: 2022

INLEDNING

Den viktigaste strategin i ett hälsofrämjande arbete är stödjande miljöer. Det handlar om att skapa förutsättningar där människor bor och verkar, att engagera dem kring gemensamma angelägenheter, att förändra eller skapa goda sociala mönster för grupper av människor.

Folkhälsa är ett område som är svårt att avgränsa. Om man vill - så kan det nästan innefatta allt som görs i kommunen. Hälsan är en uppgift för i stort sett alla och därför ingår den också på olika ställen i flera av kommunens program. Att arbeta med folkhälsa är egentligen inget eget arbetsområde – det är mer ett förhållningssätt som ska genomsyra allt vårt arbete.

VAD ÄR FOLKHÄLSA?

Det finns flera definitioner på hälsa, folkhälsa och folkhälsoarbete. Här är de som använts som grund för Höganäs folkhälsoprogram.

WHO:s definition av hälsa handlar både om det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet och inte bara frånvaron av sjukdom och funktionsnedsättning. I definitionen betonas att en god hälsa ska ses som en resurs för samhället och dess individer och inte som ett mål i sig.

Folkhälsa är, till skillnad mot individens hälsa, ett begrepp för hela befolkningens samlade hälsa. Det tar hänsyn till både nivå och fördelning av hälsan. En god folkhälsa innebär alltså att hälsan är så god som möjligt och samtidigt så jämnt fördelad som möjligt bland olika grupper i samhället.

Folkhälsoarbete

”...folkhälsoarbete innefattar planerade och systematiska insatser för att främja hälsa och förebygga sjukdom. En uttalad avsikt är att påverka faktorer (frisk-, skydds- och risk-) och förhållanden (struktur och miljö) som bidrar till en positiv hälsoutveckling på befolkningsnivå. Insatserna kan vara samhälls- och/eller grupp respektive individriktade.”

(Folkhälsomyndigheten)

NATIONELLA FOLKHÄLSOMÅL

Sverige har en särskild myndighet, Folkhälsomyndigheten, som har till huvuduppgift att förbättra folkhälsan. Det innebär bland annat att skapa förutsättningar i samhället för en så god hälsa som möjligt för hela befolkningen.

I juni 2018 antog riksdagen ett nytt övergripande mål och en ny målstruktur för folkhälsopolitiken, som innebär en mer långsiktig och förebyggande struktur för folkhälsoarbetet.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken omformuleras med ett tydligare fokus på jämlik hälsa. Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Genom att stärka jämlikhetsaspekten i folkhälsomålet, samt att renodla antalet målområden, är syftet att bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar.

De nya målområdena syftar till att tydliggöra vilka bestämningsfaktorer som är avgörande för att uppnå en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. De första sju målområdena utgör livsområden som omfattar viktiga resurser avgörande för en god och jämlik hälsa. Det åttonde och sista målområdet - En hälsofrämjande hälso- och sjukvård - markerar att hälso- och sjukvårdens verksamhet bör bli bättre på att möta de skillnader som finns mellan sociala grupper vad gäller insjuknande, behandling och konsekvenser av sjukdom och ohälsa.

För att stärka det långsiktiga arbetet med matvanor och fysisk aktivitet tillkommer ett särskilt delmål: Ett samhälle som främjar ökad fysisk aktivitet och bra matvanor för alla.

Folkhälsopolitikens sektorsövergripande mål- och uppföljningsstruktur med elva målområden omvandlas till åtta:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Som du märker handlar de nationella folkhälsomålen både om samhällsförhållanden och politiska frågor, om den sociala miljön och om våra egna levnadsvanor. Folkhälsan berör och påverkas nämligen av många olika faktorer i samhället.

FRAMTAGANDE AV FOLKHÄLSOPROGRAMMET

Folkhälsogruppen i Höganäs består av representanter från alla förvaltningar. Deltagarna i folkhälsogruppen har utsetts utifrån arbets- och kompetensområde.

I april 2018 genomförde kultur- och fritidsutskottet en workshop tillsammans med representanter från samtliga politiska partier och folkhälsogruppen. Arbetet resulterade i att mål och prioriteringar fastställdes för 2019-2022.

HÖGANÄS FOLKHÄLSOPROGRAM - VÅRA MÅL OCH PRIORITERINGAR

Arbetet med Höganäs folkhälsoprogram har präglats av stor entusiasm och arbetsglädje. Genom att först lyfta fram allt bra som redan görs och sedan fokusera på de områden som kan förbättras, har vi kunnat skapa ett väl förankrat och realistiskt handlingsprogram.

DET TIDIGA LIVETS VILLKOR

- Verka för att inrätta en familjecentral i samarbete med Region Skåne.
- Stärka självkänslan, självförtroendet och den psykiska hälsan hos flickor och pojkar genom ett hälsofrämjande arbetssätt i förskola, skola, fritidshem och fritidsgårdar.

KUNSKAPER, KOMPETENSER OCH UTBILDNING

- Skapa utbildningsinsatser för hälsa och levnadsvanor i skolan samt olika former av föräldrastöd.
- Utveckla samordning av kommunala utbildningsinsatser, såväl interna som externa.

ARBETE, ARBETFÖRHÅLLANDEN OCH ARBETSMILJÖ

- Ha fokus på hälsa i arbetslivet vid introduktion och medarbetarsamtal.
- Öka kompetens hos arbetsgivare om gott ledarskap, meningsfullhet och delaktighet för goda arbetsvillkor.

INKOMSTER OCH FÖRSÖRJNINGSMÖJLIGHETER

- Verka för att etablera en Fritidsbank (som tillhandahåller sport- och fritidsutrustning för utlån).
- Främja samverkan mellan olika myndigheter, kommun och näringsliv för att minska perioder av sjukskrivning, passivitet och arbetslöshet.

BOENDE OCH NÄRMILJÖ

- Planera för trygga miljöer i bostadsutformning och stadsplanering.
- Planera och utveckla möjlighet till rekreation- och friluftsliv i närmiljön.

LEVNADSVANOR

- Verka för att tillgängliggöra hälsofrämjande produkter, miljöer och aktiviteter.
- Verka för att begränsa tillgängligheten till hälsoskadliga produkter.

KONTROLL, INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET

- Utveckla och förädla alternativa mötesplatser utifrån dialog.
- Stärka möjligheterna för invånarna att få reellt inflytande över sin vardag och sitt dagliga liv och stimulera till ett mer aktivt medborgarskap.

EN JÄMLIK OCH HÄLSOFRÄMJANDE HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

- Utveckla samverkan och fler samarbeten med Region Skåne.
- Utveckla äldrecentral i samarbete med Region Skåne.

Delmål

För att stärka det långsiktiga arbetet med **matvanor och fysisk aktivitet** tillkommer ett särskilt delmål: Ett samhälle som främjar ökad fysisk aktivitet och bra matvanor för alla.

- Utveckla förutsättningarna för att barn och unga, på ett tryggt och säkert sätt, själva kan ta sig till och från skolan och fritidsaktiviteter.
- Utveckla fysisk aktivitet före och efter skoldagen.
- Främja arbetet för att bli en ”cykelkommun”.
- Erbjuda hälsosamma alternativ i kommunens verksamheter och vid kommunala arrangemang.

FOLKHÄLSOROGRAMMETS KOPPLING TILL ANDRA STYRDOKUMENT

Höganäs kommun har ett flertal styrdokument som ska genomsyra organisationens verksamhet. Dessa styrdokument hör ihop och tangerar varandra. Ambitionen är att styrdokumenterna ska verka i samma riktning. Trots goda ambitioner är det ändå oundvikligt att intressen ibland står mot varandra. Olika styrdokument har ibland olika mål inom samma område. Vid framtagandet av folkhälsoprogrammet har inga större målkonflikter identifierats.

GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Alla förvaltningar, nämnder, utskott, styrelser och kommunala bolag har ett ansvar för att leva upp till folkhälsoprogrammets intentioner och mål. Kommunikation och koncerntanke är ledord i såväl kommunens folkhälsoarbete som i det övriga arbetet.

Folkhälsoarbete ska följas upp en gång om året och rapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsboksut. För varje mål ska det framgå vem som är ansvarig för uppföljning av målet. Det kan vara en avdelning, funktion, arbetsgrupp, förvaltning och/eller bolag. En representant ska finnas på varje förvaltning, vars uppgift är att följa upp förvaltningens eller bolagets mål.

De uppföljningsansvariga rapporterar till kultur- och fritidsförvaltningen som ansvarar för att sammanställa uppföljningen och redovisa till kommunstyrelsens kultur- och fritidsutskott.

Ansvarsfördelning och tidplan kommer också att tydliggöras för respektive åtgärd i kommande åtgärdsplaner. Folkhälsoprogrammet ska revideras efter halva programperioden.

VAD KAN DU SJÄLV GÖRA?

Att förbättra folkhälsan är inte bara upp till kommun, landsting/region och statliga myndigheter. Du har även ett eget ansvar. Använd gärna de möjligheter som finns i omgivningen. Naturen, kulturen, skolan och våra livsmiljöer är några av de stora hälsoresurser vi har i Höganäs.

